Danmark.

Arboe-Rasmussen-Sagen.

Et aabent Brev til de fem Bisskopper

Paa et fælles Styrelsesmøde har „Menighedsforbundet i København af 1898", der repræsenterer 23 arbejdende Menighedskredse ved københavnske Kirker, vedtaget en Henvendelse til Bisskopperne Balslev, Koch, Møller, Sørensen og Wegener. Henvendelsen, der er undersskrevet af 127 Medlemmer af Menighedsraadene for de nævnte Samfund, har følgende Ordlyd:

Først bringer vi Dem en hjertelig Tak for, at De alle offentligt har erklæret, at De ikke har kunnet samstemme med Ministeren i den trufne Afgørelse eller betragte denne som en Begyndelse til Indførelse af Præstefriheden i den danske Folkekirke.

Der har saa mange Gange i de senere Aar været kaldt og kaldt stærkt og indtrængende paa vore Bisskopper, at de skulde træde i Skranken for de kirkelige Interesser. Da nu i denne Sag ikke mindre end fem af vore Bisskopper har taget offentligt til Orde og udtalt sig for vor Folkekirkes grundlovsmæssige Krav, vilde vi gerne med denne vor Henvendelse og Tak til Dem vise, at der staar en Menighed bag ved Deres Ord.

Dernæst retter vi en indtrængende Opfordring til Dem om ikke at trættes i Kampen for, at vor Folkekirkes grundlovsmæssige, evangelisk lutherske Karakter bevares og ikke ad nogen Vej forandres i Retning af en bekendelsesløs (den saakaldte taalsomme) Folkekirke. Derfor beder vi Dem om ogsaa at medvirke til, at den Arboe-Rasmussenske Sag ikke maa være afsluttet med den nu trufne Afgørelse.

Og for at ikke nogen Forkyndelse, som fornægter eller forvansker de kristelige Grundsandheder og staar i bestemt Strid med vor evangelisk lutherske Bekendelse, skal faa Hjemsted i vor Folkekirke, beder vi Dem fremdeles i Lighed med, hvad nylig er sket i Norge, at bruge den betydningsfulde Ret, De ubestrideligt har, til i paakommende Tilfælde at nægte Ordination.

Heren selv advarer sin Menighed imod de falske Profeter eller Lærere. Apostlen Paulus siger, at den, der forkynder et andet Evangelium end det, der var prædiket af ham, skulde være en Forbandelse. Og Apostlen Johannes lægger Menigheden indtrængende paa Hjerte, at hver Aand, der ikke bekender Jesus som Kristus kommen i Kød, er ikke af Gud. Og igennem hele Kirkens Historie mener vi det godtgjort, at det er kun „det Ord om Jesu Død og Blod", der har saa stærk en Tone, at det kan vække det aandeligt Døde til nyt Liv.

Vor Folkekirke har en Gang før høstet de sørgelige Frugter af den rationalistke Forkyndelse. Men Herren har ført os ud af hin Trængsel, og et afgjort Troes- og Menighedsliv har udfoldet sig trindt om i Danmark. Naar da Rationalismen nu atter tydelig banker paa vor Folkekirkes Dør, har Menigheden en ganske anden Stilling end den Gang og bør derfor ingenlunde i Forsagthed opgive Kampen derimod som mod en Tidsbølge, man er nødt til at lade skylle hen over sig. Derfor beder vi frimodigt vor Kirkes Tilsynsmænd med os opmuntre og styrke Menigheden til i Bøn og Troskab at modstaa Angrebet, for at det aandelige Liv fremdeles maa kunne bevares i vor Folkekirke, og denne ogsaa i de kommende Dage maa kunne velsignes af Herren til Synderes Frelse og Guds Riges Komme i vort Folk.

Bisskop Østenfeld.

Præsteløftet og Arboe-Rasmussen.

Slagelse, 21. September. „Sorø Amtstid." bringer i Aften et Interview med Østenfeld, hvori denne udtaler sig saa vel om Præsteløftet som om Arboe-Rasmussen-Sagen.

Hvad det Spørgsmaal angaar, oplyser Bisskoppen, at det Møde mellem Landets Bisskopper, hvortil Bisskop Madsen havde indvarslet kort før sin Sygdom, vil blive afholdt omkring den 1. December. Bisskoppen tror ikke, at Spørgsmaalet om Ændring i Præsteløftet vil berede større Vanskeligheder.

Med Henblik paa Arboe-Rasmussen-Sagen udtalte Bisskoppen følgende: Kravet om absolut Klarhed med Hensyn til Lære-Spørgsmaalet i Enkeltheder kan ikke opfyldes i en Folkekirke. Der maa findes en faststaaende Læretype, men der maa være nogen Bevægelsesfrihed for de ikke afklarede Standpunkter og her maa det kirkelige Tilsynsembede bære Ansvaret. Med Hensyn til Arboe Rasmussen har hans Bisskop jo erklæret, at han endnu ikke finder Grund til at skride ind over for ham, og denne Erklæring er afgivet paa Grundlag af personlige Samtaler med ham. Ministeriet har tilraadt BisskoppensIndstilling og kunde vanskeligt gøre andet. Deri ligger ogsaa, at Afgørelsen, som den hidtil foreligger, ikke kan være af principiel Art, men kun tager Stilling til det enkelte Tilfælde som det former sig i Øjeblikket. Alle Forsøg paa at drage Konsekvenser i den ene eller anden Retning, som det gøres fra forskellig Side, maa derfor siges at mangle Grundlag.

Bisskoppen oplyser i øvrigt, at han overtager sit Embede den 1. November og holder Afskedspredikken den 15. Oktober.

Tersley-Fundet. En ny Undersøgelse. Ringsted, 23. September. En yderligere Undersøgelse afFundpladsen i Tersley er foretaget af en Udsending fra Nationalmuseet.

Aarsagen til Genoptagelsen af Undersøgelsen var, at man vilde efterøge et manglende Led i den store Kæde. Der er ogsaa fundet forskellige Brudstykker, som muligvis hører til Kæden. Endvidere er der fundet en 1½ Tomme lang Sølvstang, der paa Midten var omgivet af en møtriklignende Ring med et Mærke.

Det anses for givet, at den oprindelige Opfattelse, er den rigtige; at Talen er om en skjult Skat, enten et Ran eller en Skat, som er nedgravet i Krigstid.

Undersøgelsen er nu sluttet og Hullet kastet til.

Et mærkeligt Fund. En Mand fra Stevnstrup Stationsby fandt forleden under Aalestangning i Gudenaaen en sunkenBaad. Da den blev halet paa Land, viste den sig at være en Baad med Kahyt, hvori der var baade Sengeklæder og Tæpper og flere andre Ting. Man formoder ifølge „Rnd. Amtsav." at den tilhører en Mand, der en Tid i Sommer opholdt sig i sin Baad om Natten, og om Dagen gik omkring i de omliggende Landsbyer og handlede med Folk om Pulvere til at polere Knive og Gafler med. Hvor Manden er bleven af, og hvorledes Baaden er sunken, vides ikke.

Store Mergellejer. For kort Tid siden har man i Egnen omkring Brørup og Vejen fundet ret betydelige Mergellejer. Ifølge „Ribe Amtst." fandtes det ene paa Baungaard Mark og det andet paa S. Moltesens Ejendom Stensvanggaard. Udnyttelsen er overdraget et Ingeniørfirma i Flensborg, der raader over 2½ Mil Skinner og 5 Lokomotiver. Den fundne Mergel har et Kalkindhold af 35 pCt. Antagelig vil Fundet af de nye Mergellejer faa Betydning for det i Københavns nys dannede Selskab som skulde levere Mergel til denne Side Grænsen fra Gaardejer Jens Østergaards Mergelleje. Dette bliver der sikkert nu intet af.

Frederik Humlebæk:

Piller.

Sogneraadene — Kongedømmet — Kirken.

Anmeldt af Johs. Nordentoft i „Kr. Dgbl."

Det er en mærkelig Bog, den Mand, der kalder sig „Frederik Humlebæk", har skrevet. Det ene Øjeblik ærgrer man sig over hans povede Vittigheder og tænker, at Bogen maa være skrevet af en Medarbejder ved „Klods-Hans"; det næste ler man himmelhøjt, naar Narrebriksen rammer, hvor den skal, og man opdager, at den nok alligevel er en Svøbe, slettet af de gode, reelle Snore, som hedder retskaffen Harme og dyb Sorg over Fædrelandets Nedværdigelse; og i næste Øjeblik igen sidder man dybt greben af Forfatterens mærkelige Sans for de Ting, der hører til Guds Rige, af hans Evne til at skildre Menneskehjertets Uro og Strid og til at lade Evighedens Lys straale frem gennem alt det ringe, det brudstykkeagtige i Tilværelsen.

Bogens Hovedindhold er egentlig Forklaringer til Luthers Katekismus. Og naar man har ærgret sig over Forfatterens løssluppne, kaadmundede Spot over Kongemagten — selv om den rummer megen bitter Sandhed, saa hører de to Ting: at „frygte Gud" og at „ære Kongen" nu alle Dage sammen for kristne Mennesker — naar man har fornøjet sig (undertiden moret sig kongeligt) over den bidende vittige Satire, der ikke sparer hverken Wiinblad eller Peter Nansen, J. C. Christensen eller Sabroe eller Zahle —, saa takker man Gud, naar man har læst Forklaringerne af Naademidlerne, fremfor alt det mesterlige, skønne og tankerige og dog saa simple Afsnit om „Fadervor". Og man sidder i dyb Forundring over denne Sokrates i Harlekinsdragt, denne Pjerrot, som maa skære Ansigter for ikke at komme til at græde, og som er gaaet til Kirke. Og som vel at mærke ikke er gaaet der blot som en Turist eller som Kunstkender, for at glæde sig over Kathedralens smukke og ærværdige Ydre, men som er gaaet ind, ind til Gudstjenesten, som fylder Rummet — med Aand og Liv.

Piller hedder Bogen. De tre Grundpiller, der bærer Samfundet og har gjort det gennem tusinde Aar, er, efter Forfatterens Mening, Sogneraadene, Kongemagten og Kirken. (En fantasifuld Skildring af en storstilet Tusindaarsfest for Danmarks Bestaaen, saa fængslende den iøvrigt er, bryder ganske Bogens Ramme).

Sogneraad og Kongemagt behandler Forfatteren ganske respektløst, og der er meget andet mellem Himmel og Jord, han spiller Bold med; men for Kirken har han Ærbødighed. Ikke just for Præster eller for Menighedsmedlemmer, men for Kirken selv. Græskeraand og Romeraand og nordisk Aand maatte bøje sig for den. (Hvad mener man om en kort og rammende Karakteristik som denne: „I Athen var man forfærdelig begavet; men man manglede Kommandostemmen. Romerne var ikke ganske saa begavede, men de havde Ben i Næsen"!). Og gennem alle skiftende Tider og Kulturer har Kirken gaaet sinSejrsgang med en forunderlig Evne til at optage alt det nye og gøre det til sit og samtidig fast i sin Grundvold og klar over sit Maal. „Ganske vist," siger Forfatteren, „paa de spekulative Omraader holder den sig forsigtigt tilbage; hver Gang en Mand kommer frem med en ny Løsning af Verdensgaaden, maa han regne med, at Kirken stiller sig køligt. Kirken har slet ingen rigtig Fidus til den Slags Meddelelser, tror jeg. — Naa, Kirken er jo ogsaa en gammel Institution, der gennem Tiderne har set saa mange nye Løsninger af Verdensgaaden, at den næsten har Lov til at være lidt blaseret paa det Omraade."

Det er Katekismen, den højt kultiverede og modent tænkende Forfatter har faaet frem. Han mener nemlig, at „vil man vide, hvad Kristendom er, skal man ikke gaa til en begavet Lurendrejer, som forstaar at gøre sort til hvidt og hvidt til sort, og næsten kan faa Kristendommen til at rime sammen med Alverden — med Rationalisme, Unitarisme, Theosofisme, Hindustanisme, eller hvilket andet Djævelskab, der nu maa være Dagens Mode. Nej, Kristendommen staar i Katekismen. Kristendom er ikke noget tyndt og bøjeligt, som man kan saadan dreje efter Vinden og faa dannet efter Smagen og Behaget. Man maa tage den for det, den er. Og det, den er, er netop, hvad den var. Der er ikke Spor af Forandring eller Skygge af Omskiftelse i Kristendommen. Ingen „Udvikling" eller anden Hokus-pokus. Vi forandrer os, og derfor ser vi anderledes paa den, end de ældre gjorde. Kristendommen ser imidlertid paa os, nøjagtigt som den saa paa vore Forfædre. — Altsaa, jeg har laant en Katekismus for at se, hvad den fortæller os."

Vil man saa have noget af en helt anden Slags, læse man Forfatterens Samtale med en gammel spansk Professor i Solomanca om Søren Kierkegaard og Peter Nansen. Eller Skildringen af Redaktør Wiinblads Afhøring for Inkvisitionstribunalet med Bisskop Madsen som Præses og Professor Torm som offentlig Anklager; — eller af den landlige Udgave af Vilhelm Rasmussen, som i „Piller" hedder Skolelærer Iversen. Een Ting er sikker: man keder sig ikke under den Læsning. Og naar man har læst hele Bogen til Ende — med Narrebjældernes Klingen og med Øksehuggenes Klang — saa tænker man: „Goldschmidt har dog Ret: „Satiren er omvendt Lyrik." (Et andet Sted kalder han den „husvild Lyrik"). Og saa tilgiver man Forfatteren en hel Del — og takker ham for endnu mere.

MISSIONSLÆSNING.

Islam, en Troens Prøvesten.

En klar og gribende Skildring af Forholdene i den muhamedanske Verden og et alvorligt Opraab om Evangeliets Udbredelse blandt Islams Millioner — af Samuel Zwemer. Oversat og forkortet af Sognepræst Anton Pedersen, Aalborg. 106 Sider, i smagfuldt Omslag.. .. .. .40

Den afgørende Time i den kristne Mission

af John R. Mott, Generalsekretær for „Verdens Kristelige Studenterforbund". Autoriseret Oversættelse med Forord af Provst H. Ussing. Udgivet af „Det Danske Missionsselskab". 268 Sider med Statistisk Tillæg samt Navne- og Sagregister..... 1.00

Denne Bog, der ikke alene har vundet uhyre stor Udbredelse paa Engelsk, men som i næsten utrolig kort Tid er gaaet igennem 4 Oplag i Danmark, vil ogsaa blandt os kunne vække og nære Kærlighed til og Interesse for Hedningemissionen.

David Livingstone. En Levnedsskildring af Past. V. Munck. Med Livingstons Portræt og 7 Træsnit og et Kort. Udgivet af Udvalget for Folkeoplysnings Fremme. 375 Sider, indb. 1.20

Viti før og nu, eller **Kristendom blandt Menneskeædere,** af A. C. L. Grove-Rasmussen. 152 Sider med 41 Billeder og 1 Kort. Kartonneret ..... .40

Breve fra General Gordon. Forkortet Oversættelse af Karen Ræder. 206 Sider paa godt Papir. .80, smukt indbunden 1.20

George Williams Levned af I. E. Hodder Willians. Autoriseret Oversættelse. Tilegnet Kristelig Forening for unge Mænd i hele Verden. Forord af Past. Olfert Ricard. 232 Sider med mange Illustrationer. Indb. 1.40

Ansgars Levned af Rimbert. Oversat af Past. P. Fenger, med Oplysende Noter af Prof. H. Olrik samt Forord af Præsterne A. Stricker og G. Münster. 232 Sider i kønt Shirtingsbind og med Tornøes bekendte Billede: „Ansgar prædiker" for **den ualmindelig billige Pris af** ..... .65

Tamate, Jakob Chalmers' Liv og Eventyr som Missionær paa Sydhavsøerne. 255 Sider med mange Illustrationer. I smukt udstyret Shirtingsbind.... 1.20

Missionslæsning for Børn.

Drenge og Drenge. Skildringer fra Missionsmarken. 153 Sider med mange Billeder og smukt indb.... .60

Pigebørn og Pigebørn. Fortællinger fra Missionsmarken. 156 Sider med Billeder. Smukt indb..... .60

Solbørn i et solrigt Land af Mary N. Tuck. Paa Dansk ved A. K. Tilegnet et lille Barn, som for 5 Aar siden var Solstraalen i et indisk Hjem. 108 Sider, indbunden .. .. .40

Breve til mine Børn fra det hellige Land af Henry A. Harper. Sæder og Skikke i Østerland. Forord af Past. Joh. Vibe-Petersen. 80 store Sider med talrige Illustrationer. Smukt illustreret Papbind... .40

Lille Trille. Indblik i Børnelivet i et indisk Hjem. Udgivet af Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark. 59 Sider, i Omslag ..... .15

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

To smukke Børnebøger

til ualmindelig billige Priser.

BARNESMIL

3 Fortællinger for mindre Børn

af

Frida von Kronoff

2 helsides kulørte Billeder

Pris 25 Cents.

VED SKIFTENDE BELYSNING

Fortællinger for større Børn og unge.

frit oversat

af

Pastor J. Dalbo.

5 kulørte Billeder

Pris 40 Cents.

Disse 2 Bøger, der begge er af eget Forlag, egner sig fortrinligt til Gaver for Børn baade i Søndagsskole og Hjem.

DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE,
Blair, Nebraska.

Bekendtgørelser.

Missionsmøde.

Om Gud vil afholdes Missionsmøde i St. Matthæi Menighed, Evan, Minn., fra 3. til 5. Nov.

Hjertelig Indbydelse til alle.

H. W. Bondo.

Missionsmøde

afholdes, om Gud vil, i Marcus, Iowa fra 20.—22. Oktober, hvortil herved venligst indbydes.

P. Rasmussen.

Missionsmøde

holdes, om Gud vil i St. Peders Menighed ved Potter, Nebr. fra 16.—18. Oktober hvortil Venner kærligst indbydes.

C. H. Schmidt.

Missionsmøde

holdes, om Gud vil i Eben Ezer Menighed, Lincoln, Co., Nebr., den 19. —20. Oktober hvortil Venner kærligst indbydes.

C. H. Schmidt.

Missionsmøde.

Om Gud vil afholdes der Missionsmøde i Bethania Menighed, Verona, Nebraska, fra 13. til 15. Oktober. Hjertelig Indbydelse udsendes herved til alle, som vil gæste Menigheden i de Tage. Besøgende, som kommer med Toget, bedes melde deres Ankomst i Tide til A. P. Simonsen, Verona, Nebr.

Paa Menighedens Vegne.

L. Jensen, Ruskin, Nebr.

Til Menigheder og Præster i Wisconsin Kreds.

Paa vort Kredsmøde i Denmark, valgtes Mr. Chr. Nielsen til Kredsens Kasserer. Da Kredskassen trænger haardt til Midler, bedes Menighederne i Kredsen fra den største til den mindste uden Undtagelse og ligeledes Enkeltmænd, som maatte have noget at undvære til Guds Riges Sag iblandt os, at sende Bidragene fra nu af til flg. Adresse:

Mr. Chr. Nielsen, 1506, W. 6th Str., Racine, Wisconsin.

Venner! mærk eder Adressen!

Paa Kredsens Vegne.

N. J. Bing.